

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
доцент _____ І.В.Геруш
“ ___ ” _____ 20__ р.

**ДОВІДНИК ДЛЯ СТУДЕНТА
(СИЛАБУС)
з вивчення навчальної дисципліни
«НЕВРОЛОГІЯ»**

галузі знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 225 Медична психологія
освітній ступінь другий (магістерський) рівень
курс навчання IV
форма навчання денна
кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології
ім. С.М. Савенка

Схвалено на методичній нараді кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології

« __ » _____ року (протокол №__ -)

Завідувач кафедри нервових хвороб,
психіатрії та медичної психології, професор

В.М. Пашковський

Схвалено предметною методичною комісією з дисциплін терапевтичного профілю
« __ » _____ року (протокол №__)

Голова ПМК, професор

В.К. Тащук

Чернівці – 20__

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Кафедра	нервових хвороб, психіатрії та медичної психології ім. С.М. Савенка
Прізвище, ім'я, по батькові науково-педагогічних працівників, посада, науковий ступінь, вчене звання, e-mail	1. Пашковський Валерій Мелетійович – зав. кафедри, д.мед.н., професор, pashkovskiy.valerii@bsmu.edu.ua ; 2. Кричун Ігор Іванович – професор, д.мед.н., доцент, krichun.igor@bsmu.edu.ua ; 3. Кривецька Інна Іванівна. – доцент, к.мед.н., доцент, kryvetska.inna@bsmu.edu.ua ; 4. Васильєва Наталія Володимирівна – доцент, к.мед.н., доцент, vasyljeva.nataliia@bsmu.edu.ua ; 5. Яремчук Оксана Борисівна Володимирівна – доцент, к.мед.н., доцент, yaremchuk.oksana@bsmu.edu.ua ; 6. Жуковський Олександр Олегович – доцент, к.мед.н., доцент, zhukovskiy.oleksandr@bsmu.edu.ua ; 7. Філіпець Олена Олексіївна – доцент, к.мед.н., доцент, olena.filipets@bsmu.edu.ua ; 8. Зорій Ірина Анатоліївна – асистент, к.мед.н., zorii.iryana@bsmu.edu.ua ; 9. Ніка Ольга Михайлівна – асистент, к.мед.н., nika.olya@bsmu.edu.ua
Веб-сторінка кафедри на офіційному веб-сайті університету	https://www.bsmu.edu.ua/nervovih-hvorob-psihiatriyi-ta-medichnoyi-psihologiyi-im-s-m-savenka/
Веб-сайт кафедри	http://nerv.bsmu.edu.ua/
E-mail	neurology@bsmu.edu.ua
Адреса	Мусоргського , 2, м. Чернівці, 58005
Контактний телефон	0372585803

2. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Статус дисципліни	нормативна
Кількість кредитів	4 кредити ECTS
Загальна кількість годин	120
Лекції	10
Практичні заняття	70
Самостійна робота	40
Вид заключного контролю	підсумковий модульний контроль

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (АНОТАЦІЯ). Навчальна дисципліна «неврологія» будується на підставі вчення І.П. Павлова про кірково-підкіркові взаємовідносини, про провідну роль нервової системи у регуляції всіх функцій організму і її взаємодії з оточуючим середовищем з урахуванням участі ендокринних і гуморальних систем в патогенезі нервових захворювань.

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Перелік нормативних документів:

- Положення про організацію освітнього процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-u-vdnzu-bukovinskij-derzhavnij-medichnij-universitet.pdf>);
- Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів БДМУ в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/bdmu-instrukciya-shhodo-oczinuyvannya-%D1%94kts-2014-3.pdf>);

- Положення про порядок відпрацювання пропущених та незарахованих занять (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/reworks.pdf>);
- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennya-pro-apelyacziyu-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolyu-znan.pdf>);
- Кодекс академічної доброчесності (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/kodeks_academic_faith.pdf);
- Морально-етичний кодекс студентів (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/ethics_code.docx);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/antiplagiat-1.pdf>);
- Положення про порядок та умови обрання студентами вибіркових дисциплін (https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/nakaz_polozhennyz_vybirkovi_dyscypliny_2020.pdf);
- Правила внутрішнього трудового розпорядку Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (<https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/17.1-bdmu-kolektivnij-dogovir-dodatok.doc>).

4.2. Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування під час контролю знань заборонені;
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

4.3. Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку університету, бути толерантними, доброзичливими та виваженими у спілкуванні зі студентами та викладачами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

4.4. Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх навчальних заняттях (лекціях, практичних (семінарських) заняттях, підсумковому модульному контролі) є обов'язковою з метою поточного та підсумкового оцінювання знань (окрім випадків з поважних причин).

4.5. Політика дедлайну та відпрацювання пропущених або незарахованих занять здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з графіком відпрацювання пропущених або незарахованих занять та консультацій.

5. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ)

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, для яких закладається основа в результаті вивчення навчальної дисципліни
1. Нормальна анатомія	анатомія центральної і периферичної

	нервової системи.
2. Гістологія	гістологічна будова кори головного мозку та спинного мозку, гістологічна будова нервових волокон та їх оболонки провідних шляхів головного і спинного мозку
3. Нормальна фізіологія	рефлекторна дуга та рефлекторні механізми нервової діяльності; концепція «функціональної системи» (Н.А.Бернштейн, П.К.Анохін).
4. Клінічна фармакологія	препарати для лікування гострих порушень мозкового кровообігу, захворювань вегетативної нервової системи, інфекційних хвороб, захворювань периферичної нервової системи, спадкових хвороб тощо.

6. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

- 6.1. Метою вивчення навчальної дисципліни є навчання студентів теоретичним основам, навичкам обстеження неврологічних хворих, методології постановки діагнозу неврологічного захворювання, вибору тактики лікування та надання термінової допомоги при невідкладних станах у неврології та визначення етіологічних факторів і патогенетичних механізмів розвитку основних неврологічних захворювань.
- 6.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є: оволодіння методикою проведення суб'єктивного та об'єктивного обстеження пацієнта; складання плану додаткового обстеження при різних неврологічних захворюваннях; оцінювання результатів дослідження (лабораторних та інструментальних); оцінювання стану здоров'я пацієнта; вивчення основних патологічних симптомів і синдромів; оволодіння переліком необхідних медичних маніпуляцій та планувати тактику ведення хворого з неврологічною патологією.

7. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ФОРМУВАННЮ ЯКИХ СПРИЯЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА:

- 7.1. Інтегральна компетентність: мати здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у галузі охорони здоров'я, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.
- 7.2. Загальні компетентності:
1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
  2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії
  3. Здатність до здійснення саморегуляції та ведення здорового способу життя, здатність до адаптації та дії в новій ситуації
  4. Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
  5. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
  6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
  7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
  8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
  9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;
  10. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків
  11. Здатність діяти соціально відповідально та громадської свідомості
  12. Прагнення до збереження навколишнього середовища

7.3. Фахові (спеціальні) компетентності:

1. Здатність до встановлення топічного та клінічного діагнозу захворювання
8. 2. Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта
9. 3. Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень
10. 4. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань
11. 5. Здатність до діагностування невідкладних станів
12. 6. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань
13. 7. Здатність до визначення тактики ведення контингенту осіб, що підлягають диспансерному нагляду
14. 8. Здатність до проведення експертизи працездатності
15. 9. Здатність до ведення медичної документації

8. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

8.1. Знати: збирати дані про скарги пацієнта, анамнез хвороби, анамнез життя; оцінювати інформацію щодо діагнозу, застосовуючи стандартну процедуру на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень; виділяти провідний клінічний симптом або синдром та встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання; призначати лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого, здійснювати диференціальну діагностику захворювань; встановлювати попередній клінічний діагноз; визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні захворювання; визначати принципи та характер лікування (консервативне, оперативне) захворювання; встановлювати діагноз; визначати тактику надання невідкладної медичної допомоги на підставі діагнозу невідкладного стану: формувати серед закріпленого контингенту населення диспансерні групи хворих; визначати тактику обстеження та вторинної профілактики хворих, що підлягають диспансерному нагляду; визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів; формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності; дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю; усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загально-освітній культурний рівень; дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності; організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

8.2. Уміти:

- виділити та зафіксувати провідний клінічний симптом або синдром шляхом прийняття обґрунтованого рішення, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані фізикального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- встановити найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за допомогою співставлення зі стандартами, використовуючи попередні дані анамнезу хворого та дані огляду хворого, на основі провідного клінічного симптому або синдрому, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм

8.3. Демонструвати:

- призначити лабораторне та/або інструментальне обстеження хворого шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі найбільш вірогідного або синдромного діагнозу, за стандартними схемами, використовуючи знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

- здійснювати диференціальну діагностику захворювань шляхом прийняття обґрунтованого рішення, за певним алгоритмом, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
- встановити попередній клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу, використовуючи найбільш вірогідний або синдромний діагноз, дані лабораторного та інструментального обстеження хворого, висновки диференціальної діагностики, знання про людину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм

9. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис кожного модуля дисципліни:

9.1. Конкретні цілі вивчення модуля (змістових модулів).

Модуль 1. Загальна неврологія.

- 1 Визначати місце неврології як науки, галузі практичної медицини і учбового предмету.
- 2 Аналізувати етапи становлення неврології.
- 3 Інтерпретувати принципи будови та функціонування нервової системи.
- 4 Інтерпретувати реалізацію довільних рухів.
- 5 Пояснювати симптоми центрального і периферичного парезів
- 6 Інтерпретувати рухові розлади при ураженні рухового шляху на різних рівнях.
- 7 Пояснювати анатомо-фізіологічні, біохімічні дані екстрапірамідної системи та синдроми її ураження.
- 8 Аналізувати анатомо-фізіологічні особливості мозочка , синдроми його ураження.
- 9 Інтерпретувати поняття про рецепцію, клінічну класифікацію чутливості, види чутливих розладів, топічні типи чутливих порушень.
- 10 Засвоїти навички обстеження хворих з руховими та чутливими розладами
11. Аналізувати анатомо-фізіологічні особливості та патологію нюхового аналізатора.
- 12 Аналізувати анатомо-фізіологічні особливості та патологію зорового аналізатора.
- 13 Інтерпретувати синдроми ураження окорухових нервів.
- 14 Визначити анатомо-фізіологічні особливості та патологію трійчастого нерва.
- 15 Інтерпретувати анатомічні особливості та патологічні прояви ураження лицьового нерва.
- 16 Пояснювати симптоми ураження присінково-завиткового нерва.
- 17 Інтерпретувати патологію IX –XII пар черепних нервів, бульбарний і псевдобульбарний синдроми.
- 18 Визначити патологію вегетативної нервової системи.
- 19 Аналізувати синдроми ураження кори головного мозку.
- 20 Інтерпретувати зміни спинномозкової рідини та менінгеальний симптомокомплекс.
- 21 Трактувати нейровізуалізаційні, ультрозвукові та електрофізіологічні методи обстеження неврологічних хворих.
- 22 Засвоїти навички обстеження черепно-мозкових нервів, вегетативної нервової системи, функції кори головного мозку.

Модуль 2. Спеціальна неврологія.

1. Засвоїти принципи класифікації судинних захворювань головного мозку.
2. Трактувати особливості минучих порушень мозкового кровообігу.
3. Трактувати особливості геморагічних інсультів.
4. Аналізувати особливості ішемічних інсультів.
5. Засвоїти принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.
6. Засвоїти принципи профілактики гострих порушень мозкового кровообігу.
7. Трактувати сучасну класифікацію епілептичних і неепілептичних

пароксизмальних станів.

8. Діагностувати епілептичний статус та надання невідкладної допомоги.

9. Трактувати основні види цефалгій та їх лікування.

10. Діагностувати неврологічні прояви черепно-мозкової та спинальної травми.

11. Засвоїти принципи вертеброгенних і невертеброгенних захворювань периферичної нервової системи.

12. Аналізувати неврологічні прояви спадково-дегенеративних захворювань нервово-м'язової, екстрапірамідної, пірамідної, мозочкової систем.

13. Проводити обстеження хворих, формулювати попередній і проводити диференційований діагноз неврологічних захворювань

9.2. Тематична структура модуля (змістових модулів).

Модуль 1. Загальна неврологія.

Змістовий модуль 1. Введення. Симптоми рухових та чутливих розладів.

Змістовий модуль 2. Патологія черепних нервів. Порушення вегетативної нервової системи та вищих мозкових функцій. Менінгеальний синдром. Додаткові методи дослідження в неврології.

Модуль 2. Спеціальна неврологія.

Змістовий модуль 3. Судинні захворювання головного та спинного мозку, пароксизмальні стани, цефалгії, порушення сну, нейроінтоксикації. Травматичні ураження нервової системи.

Змістовий модуль 4. Інфекційні, інфекційно-алергічні, демієлінізуючі та паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції, нейроборреліоз.

Змістовий модуль 5. Захворювання периферичної нервової системи, соматоневрологічні синдроми. Спадкові та дегенеративні захворювання нервової системи. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.

10. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 Загальна неврологія.												
Змістовий модуль 1. Введення. Симптоми рухових та чутливих розладів.												
Тема 1. Головні етапи розвитку неврологічної науки.	2					2						
Тема 2. Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Рухова система. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.	2,5		2			0,5						
Тема 3. Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спінальний шляхи. Дослідження симптомів центрального і	2,5		2			0,5						

периферичного парезів. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях												
Тема 4. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Методика дослідження.	2,5		2			0,5						
Тема 5. Мозочок. Синдроми ураження мозочка. Методика дослідження.	2,5		2			0,5						
Тема 6. Чутлива система, симптоми її ураження. Методика дослідження. Види і типи порушення чутливості.	2,5		2			0,5						
Тема 7. Практичні навички.	2,5		2			0,5						
Разом за змістовим модулем 1	17		12			5						
Змістовий модуль 2. Патологія черепних нервів. Порушення вегетативної нервової системи та вищих мозкових функцій. Менінгеальний синдром. Додаткові методи дослідження в неврології.												
Тема 8. Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів. Методика дослідження.	3		2			1						
Тема 9. Трійчастий, лицьовий, присінково-завитковий нерви та синдроми їх ураження. Методика дослідження.	3		2			1						
Тема 10. Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми. Методика дослідження.	3		2			1						
Тема 11. Анатомо-фізіологічні особливості вегетативної нервової системи. Методика дослідження. Синдроми ураження.	3		2			1						
Тема 12. Локалізація функцій у корі головного мозку. Методика	3		2			1						

дослідження. Синдроми уражень часток головного мозку.												
Тема 13. Спиномозкова рідина, її зміни. Менінгеальний синдром, методика дослідження. Параклінічні методи діагностики захворювань нервової системи Додаткові методи дослідження в неврології.	4		2			2						
Тема 14. Практичні навички.	3		2			1						
Разом за змістовим модулем 2	22		14			8						
Підсумковий модульний контроль	6		2			4						
Усього годин	48		28			20						
*+ 10 год. лекцій з тем «спеціальної неврології» читаються у I семестрі і тому усього годин 58												
Модуль 2. Спеціальна неврологія.												
Змістовий модуль 3. Судинні захворювання головного та спинного мозку, пароксизмальні стани, цефалгії, порушення сну, нейроінтоксикації. Травматичні ураження нервової системи.												
Тема 15. Синдроми порушення васкуляризації окремих басейнів. Ішемічний інсульт. Диференційна діагностика з гострою інфекційною патологією. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів для диференційного та недиференційного лікування	2,5		2			0,5						
Тема 16. Геморагічний інсульт. Хронічні порушення мозкового кровообігу. Диференційна діагностика з гострою інфекційною патологією. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів для диференційного та недиференційного лікування	4,5	2	2			0,5						

Тема 17. Захворювання вегетативної нервової системи. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів	2,5		2			0,5						
Тема 18. Пароксизмальні стани. Неепілептичні пароксизмальні стани. Лікування з виписуванням Епілептичні пароксизмальні стани. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів рецептурних препаратів	4,5	2	2			0,5						
Тема 19. Неврологічні аспекти черепно- мозкової травми. Спінальна травма. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів. Психологічна допомога	2,5		2			0,5						
Тема 20. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів	2,5		2			0,5						
Разом за змістовим модулем 3	19	4	12			3						
Змістовий модуль 4. Інфекційні, інфекційно-алергічні, демієлінізуючі, паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції, нейроберреліоз. Боковий аміотрофічний склероз.												
Тема 21. Пухлина головного та спинного мозку. Абсцесс головного мозку. Психологічна допомога	2,5		2			0,5						
Тема 22. Менінгіти. Арахноїдіти. Диференційна діагностика з інфекційними захворюваннями. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів	2,5		2			0,5						
Тема 23. Первинні та вторинні енцефаліти.	2,5		2			0,5						

Поліомієліт. Гострий мієліт. Диференційна діагностика з інфекційними захворюваннями. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів Лікування з виписуванням рецептурних препаратів												
Тема 24. Самостійна курація із написанням історії хвороби	2,5		2			0,5						
Тема 25. Демієлінізуючі захворювання нервової системи. Нейросифіліс. Токсоплазмоз. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів	4,5	2	2			0,5						
Тема 26. Паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції, нейроберреліоз. Хвороба Альцгеймера	2					2						
Разом за змістовим модулем 4	19	2	12			5						
Змістовий модуль 5 Захворювання периферичної нервової системи, перинатальні ураження нервової системи, соматоневрологічні синдроми. Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи, вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології..												
Тема 27. Вертеброгенні захворювання нервової системи. Мононевропатії. Поліневропатії. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів	4,5	2	2			0,5						
Тема 28. Спадкові захворювання нервово-м'язевої системи. ДЦП Лікування з виписуванням рецептурних препаратів.	2,5		2			0,5						
Тема 29	4,5	2	2			0,5						

Дегенеративні захворювання нервової системи. Сирингомієлія. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів											
Тема 30. Соматоневрологія. Професійні і побутові нейроінтоксикації. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів. Лікування з виписуванням рецептурних препаратів	3		2			1					
Тема 31. Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.	2,5		2			0,5					
Тема 39. Практичні навички. Захист історії хвороби.	2		2								
Разом за змістовим модулем 5	19	4	12			3					
Підсумковий модульний контроль	8		4			4					
Усього годин	75	10	32			33					
*- 10 год. лекцій, які читаються у I семестрі і тому усього годин 62											

11. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
1	Судинні захворювання головного та спинного мозку.	2
2	Неепілептичні та епілептичні пароксизмальні стани. Головний біль.	2
3	Дегенеративні захворювання нервової системи. Деменція.	2
4	Аутоімунні захворювання нервової системи ,розсіяний склероз. Прогресуючі м'язові дистрофії. Міастенія.	2
5	За захворювання периферичної нервової системи.	2
	Разом	10

12. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Модуль 1: Загальна неврологія.	
1	Принципи будови та функціонування нервової системи. Функціональна одиниця нервової системи – нейрон. Рухова система. Уявлення про рефлекс та рефлекторну дугу.	2
2	Довільні рухи та їх порушення. Пірамідна система. Кірково-ядерний та кірково-спинномозковий шляхи. Дослідження симптомів центрального і периферичного	2

	парезів. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях.	
3	Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Методика дослідження.	2
4	Мозочок. Синдроми ураження мозочка. Методика дослідження.	2
5	Чутлива система, симптоми її ураження. Методика дослідження. Види і типи порушення чутливості.	2
6	Практичні навички.	2
7	Патологія нюхового та зорового аналізаторів. Синдроми ураження окорухових нервів. Методика дослідження.	2
8	Трійчастий, лицевий, присінково-завитковий нерви та синдроми їх ураження. Методика дослідження.	2
9	Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми. Методика дослідження.	2
10	Анатомо-фізіологічні особливості вегетативної нервової системи. Методика дослідження. Синдроми ураження.	2
11	Локалізація функцій у корі головного мозку. Методика дослідження. Синдроми уражень.	2
12	Спинномозкова рідина, її зміни. Менінгеальний синдром, методика дослідження. Параклінічні методи діагностики захворювань нервової системи. Додаткові методи дослідження в неврології	2
13	Практичні навички.	2
14	Підсумковий модульний контроль:	2
	Разом	28
	Модуль 2: Спеціальна неврологія.	
15	Синдроми порушення васкуляризації окремих басейнів. Ішемічний інсульт.	2
16	Геморагічний інсульт. Хронічні порушення мозкового кровообігу. Психологічна реабілітація.	2
17	Захворювання вегетативної нервової системи. Психологічні аспекти. Головний біль. Психологічні аспекти.	2
18	Пароксизмальні стани. Психологічні аспекти.	2
19	Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спинальна травма. Психологічна корекція.	2
20	Пухлини головного та спинного мозку. Абсцес головного мозку. Особливості ведення інкурабельних пацієнтів та застосування паліативних методів лікування в неврологічній практиці Психологічна допомога.	2
21	Менінгіти. Арахноїдити.	2
22	Первинні та вторинні енцефаліти. Поліомієліт. Гострий мієліт. Психологічні аспекти. Ураження органів і систем при ВІЛ-інфекції	2
23	Самостійна курація хворих із написанням історії хвороби.	2
24	Демієлінізуючі захворювання нервової системи. Психологічна корекція. Нейросифіліс. Токсоплазмоз. Боковий аміотрофічний склероз. Психологічна допомога.	2
25	Вертеброгенні захворювання нервової системи. Моно- та поліневропатії. Психологічні аспекти.	2
26	Спадкові захворювання нервово-м'язової системи. Психологічна допомога.	2
27	Дегенеративні захворювання нервової системи. Сирингомієлія. Психологічна корекція.	2
28	Практичні навички.	2
29	Підсумковий контроль засвоєння модуля 2 – «Спеціальна неврологія».	4
	Разом	32

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	К-сть год.
	Модуль 1: Загальна неврологія.	

1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	9
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
2.1	Головні етапи розвитку неврологічної науки	2
3	Складання задач з топічної діагностики; створення схем кірково-м'язового та чутливих шляхів	2
4	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля 1.	4
	Разом	17
Модуль 2: Спеціальна неврологія.		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	11
2	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
2.1	Порушення сну. Психологічні аспекти.	2
2.2	Ураження нервової системи при дії фізичних факторів	2
2.3	Паразитарні захворювання нервової системи. Диференційна діагностика інфекційних захворювань нервової системи.	2
2.4	Сучасні аспекти діагностики та лікування пріонових інфекцій	2
2.5	Нейроберреліоз. Лікування, діагностика, профілактика.	2
2.6	Соматоневрологія. Професійні і побутові нейроінтоксикації. Психологічні аспекти.	2
2.7.	Лікарські препарати, які застосовуються у неврології. Виписування рецептів. Немедикаментозні методи лікування нервової системи	4
3	Складання задач «Крок-2», підготовка доповідей на наукову конференцію, участь у міжвузівських олімпіадах.	2
4	Підготовка до підсумкового контролю засвоєння модуля 2	4
	Разом	33

14. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Написання реферату: «Головні етапи розвитку неврології як науки».
2. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні основи діяльності сегментарного апарату».
3. Написання реферату: «Фізіологія болю. Ноцицептивна та антиноцицептивна системи».
4. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості системи координації рухів. Основні неврологічні синдроми».
5. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості окорухових нервів. Основні неврологічні синдроми».
6. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості лицевого нерву. Основні неврологічні синдроми».
7. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості вестибулярного аналізатора. Основні неврологічні синдроми».
8. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості бульбарної групи черепних нервів. Основні неврологічні синдроми».
9. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості вегетативної нервової системи. Основні неврологічні синдроми».
10. Написання реферату: «Анатомо-фізіологічні особливості діяльності кори головного мозку. Вищі мозкові функції. Основні неврологічні синдроми».
11. Написання реферату: «Сучасні підходи до профілактики судинних захворювань головного мозку».
12. Написання реферату: «Мозковий інсульт - сучасні підходи до ранньої діагностики та тактика введення хворих».
13. Написання реферату: «Первинні та вторинні міопатії. Сучасні методи діагностики нерво-м'язових захворювань».
14. Написання реферату: «Боковий аміотрофічний склероз. Сучасні погляди на етіологію та патогенез».

15. Написання реферату: «Написання реферату: Демієлінізуючі захворювання нервової системи. Сучасні погляди на етіологію та патогенез».
16. Написання реферату: «Розсіяний склероз. Сучасні погляди на етіологію та патогенез. Нові підходи до лікування».
17. Написання реферату: «ВІЛ-дементний синдром та інші прояви нейро-СНІДу».
18. Написання реферату: «Паліативні методи лікування в неврологічній практиці».
19. Написання реферату: «Медикаментозні та не медикаментозні методи лікування в неврології».
20. Написання реферату: Неврологічні прояви хвороби Альцгеймера».

15. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Модуль 1: загальна неврологія

1. Неврологія як наука, галузь практичної медицини і учбовий предмет.
2. Головні етапи розвитку неврологічної науки.
3. Основні етапи розвитку нервової системи.
4. Анатомо-топографічні відділи нервової системи.
5. Основні принципи функціонування нервової системи.
6. Рефлекторний апарат спинного мозку. Рефлекс, рефлекторна дуга. Безумовні рефлекси.
7. Сухожилкові та периостальні рефлекси, дуги їх замикання.
8. Кортико-спинальний і кортико-нуклеарний шляхи.
9. Центральний (спастичний) параліч.
10. Периферичний (в'ялий) параліч. Патогенез атонії, арефлексії, атрофії.
11. Топічна діагностика патології довільних рухів.
12. Альтернуючі паралічі. Синдроми ураження ніжок мозку, мосто-мозочкового кута, варолієва мосту.
13. Синдроми ураження рухового шляху на різних рівнях спинного мозку.
14. Екстрапірамідна система, анатомічні особливості, функції.
15. Синдром паркінсонізму, біохімічні механізми патогенезу.
16. Види гіперкінезів.
17. Мозочок, анатомо-фізіологічні особливості, синдроми ураження.
18. Види атаксій.
19. Чутливість. Види чутливості, види чутливих порушень.
20. Типи порушень чутливості. Синдром Броун-Секара.
21. Анатомо-фізіологічні дані, методика дослідження, синдроми ураження I-XII пар черепних нервів.
22. Центральний і периферичний парез лицьового нерва.
23. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.
24. Альтернуючі синдроми.
25. Надсегментарний і сегментарний відділи вегетативної нервової системи, їх функції, синдроми ураження.
26. Синдром Бернара-Горнера.
27. Кора великих півкуль, цитоархітектонічні поля, синдроми ураження.
28. Агнозія, апраксія, афазія.
29. Розлади мови (дизартрія, афазія).
30. Ліквороутворення, склад ліквору у нормі, його зміни при менінгітах, пухлинах, геморагічному інсульті, туберкульозі.
31. Клініка менінгеального синдрому.
32. Електрофізіологічні методи дослідження.
33. Методи нейровізуалізації в клініці нервових хвороб.
34. Ультразвукові методи дослідження.

Модуль 2. спеціальна неврологія:

1. Кровообіг головного і спинного мозку.
2. Класифікація судинних захворювань нервової системи.
3. Варіанти церебральних судинних кризів.
4. Синдроми проявлення транзиторних ішемічних атак.
5. Минучі порушення мозкового кровообігу.
6. Геморагічний інсульт (паренхиматозний та субарахноїдальний крововилив).
7. Ішемічний (тромботичний і нетромботичний) інсульт.
8. Принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.
9. Спинальні інсульти.
10. Профілактика інсультів.
11. Сучасна класифікація пароксизмальних станів в клініці нервових хвороб.
12. Патогенетична суть епілепсії, класифікація епілептичних нападів, принципи диференційованого лікування.
13. Епілептичний статус, клініка, діагностика, лікування.
14. Неепілептичні пароксизмальні стани – судомні та безсудомні.
15. Вегетативно-судинні пароксизми.
16. Синкопальні стани.
17. Цефалгії-патогенетичні механізми появи, клініка, діагностика, лікування.
18. Мігрень: патогенез, клініка, лікування.
19. Інсомнії, гіперсомнії.
20. Основні клінічні синдроми і принципи лікування за умови екзогенних інтоксикацій.
21. Стадії ураження нервової системи за умови гострої та хронічної променевої хвороби.
22. Вібраційна хвороба.
23. Закрита черепно-мозкова травма, струс, забій, стиснення головного мозку. Невідкладна допомога.
24. Спинальна травма.
25. Класифікація, синдроми проявлення пухлин головного та спинного мозку. Зміни спинномозкової рідини.
26. Особливості ведення інкурабельних пацієнтів та застосування паліативних методів лікування в неврологічній практиці.
27. Абсцеси головного мозку, клінічні синдроми, диференційний діагноз.
28. Менінгіти (гнійні-первинний, вторинні; серозний).
29. Арахноїдіти (злипливий, кистозний), базальний, конвексимальний).
30. Енцефаліти (первинні, вторинні)
31. Ураження нервової системи при грипі, ревматизмі. Герпетичні ураження.
32. Поліомієліт (клінічні форми, стадії, діагностика, лікування, профілактика).
33. Гострий мієліт.
34. Боковий аміотрофічний склероз.
35. Нейросифіліс, ранні та пізні форми.
36. Неврологічні розлади поліміозиту-дерматоміозиту.
37. Ураження органів і систем при ВІЛ інфекції.
38. Туберкульоз нервової системи.
39. Розсіяний склероз (етіопатогенез, варіанти перебігу, клініка, сучасні методи лікування).
40. Паразитарні захворювання нервової системи (цистицеркоз, ехінококоз, токсоплазмоз).
41. Пріонові інфекції. Нейроборреліоз.
42. Класифікація захворювань периферичної нервової системи.
43. Рефлекторні вертеброгенні синдроми шийного, грудного, поперекового рівнів.

44. Корінцеві синдроми шийної, грудної, поперекової локалізації.
45. Невралгія трійчастого нерва.
46. Нейропатія лицьового нерва.
47. Варіанти плечових плексопатій.
48. Нейропатії ліктювого, променевого, серединного, великогомілкового, малогомілкового нервів.
49. Компресійно-ішемічні синдроми. Тунельні синдроми.
50. Полінейропатії (інфекційні, токсичні), сучасні методи лікування.
51. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія.
52. Дитячий церебральний параліч, клінічні варіанти, лікування.
53. Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях травного тракту, легенів, серцево-судинної системи, крові, ендокринних захворюваннях. Паранеопластичний синдром.
54. Прогресуючі м'язові дистрофії-первинні (міопатії) та вторинні (аміотрофії).
55. Міотонії.
56. Міастенія. Міастенічні синдроми. Пароксизмальна міоплегія.
57. Гепатоцеребральна дегенерація (хвороба Коновалова-Вільсона).
58. Хвороба Гентінгтона.
59. Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.
60. М'язові дистонії.
61. Спиноцеребеллярні атаксії. Спадкова атаксія Фридрейха.
62. Спадкова спастична параплегія. Хвороба Штрюмпеля.
63. Сирингомієлія (етіопатогенез, клініка, діагностика, лікування).
64. Групи лікарських препаратів, які застосовуються у неврології.

16. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ТА РОБІТ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

1. Дослідження обсягу активних та пасивних рухів.
2. Дослідження тону м'язів.
3. Дослідження сили м'язів.
4. Дослідження поверхневих і глибоких рефлексів.
5. Дослідження ступневих патологічних рефлексів.
6. Дослідження патологічних рефлексів орального автоматизму.
7. Дослідження координації рухів.
8. Дослідження чутливості (поверхневих, глибоких і складних видів).
9. Дослідження симптомів натягу.
10. Обстеження нюху і смаку.
11. Дослідження гостроти зору, полів зору.
12. Дослідження функції очорухових нервів.
13. Дослідження функцій трійчастого нерва.
14. Дослідження функцій лицьового нерва.
15. Дослідження функцій язикоглоткового та блукаючого нервів.
16. Дослідження функцій додаткового та під'язикового нервів.
17. Дослідження вегетативної нервової системи.
18. Дослідження менінгеальних симптомів.
19. Дослідження функції мовлення, праксису та гнозису.

17. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ

Початковий рівень знань визначається на першому практичному занятті за допомогою письмової контрольної роботи, яка складається з тестових завдань.

Поточний контроль. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

На практичних заняттях під час вивчення дисципліни при ротації модулів студент стає безпосереднім учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам неврологічного профілю від моменту їх надходження у неврологічний стаціонар, обстеження неврологічного статусу, постановки діагнозу, призначення адекватного лікування до моменту їх виписування із клініки і реабілітації. Завдяки такій системі студент оволодіває професійними практичними навичками. На практичному занятті кожний студент самостійно під керівництвом викладача спостерігає хворих..

Самостійна робота студентів включає такі індивідуальні творчі завдання, як проведення аналізу ефективності використання різних лікарських препаратів, методів діагностики і лікування, вивчення наукової літератури, участь у науково-практичних конференціях неврологічної клініки.

Застосовуються такі засоби визначення рівня підготовки студентів: контроль практичних навичок – вміння досліджувати неврологічний статус та інтерпретувати його при різних неврологічних захворюваннях; комп'ютерні тести; розв'язування ситуаційних задач та задач «Крок-2».

Підсумковий контроль. Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Проводиться шляхом усного опитування, написання письмових робіт, тестів, вирішення ситуаційних завдань, демонстрації практичних навичок.

Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю дорівнює 80.

Підсумковий модульний контроль вважається захищеним, якщо студент набрав не менше 50 балів.

До підсумкових контролів допускаються студенти, які повністю відвідали аудиторні навчальні заняття з дисципліни, передбачені навчальною програмою, та при вивченні відповідного модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який не виконав всі види робіт, передбачені навчальною програмою, з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форми контролю і система оцінювання здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, розробленої на підставі листа МОЗ України №08.01-22/65 від 21.01.2008 р.

Оцінку за модуль визначають як суму оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), яку виставляють на практичних заняттях, відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Поточний контроль здійснюють на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: вирішенню запитань і завдань для самоконтролю, тестуванню, розв'язанню ситуативних задач з урахуванням умов, які максимально наближені до реальних, підготовці творчих завдань.

Підсумковий контроль проводиться на -му та 34-35-му практичних заняттях після завершення модулів 1 і 2 (відповідно). Здійснюється контроль теоретичних знань, набутих практичних навичок і вмінь. Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80. Модуль вважається захищеним, якщо студент набрав не менше 50 балів. Підсумковий контроль проводиться в 3 етапи:

I етап - тестовий комп'ютерний контроль рівня теоретичної підготовки студентів. Кожному студенту пропонуються 30 тестових завдань, які оцінюються відповідно до 60-70% - 5б, 75-80 – 10 б., 85-100 – 15 б. (макс. 15 б.)

II етап - індивідуальна контрольна письмова робота, яка містить 2 клінічні задачі та 1 невідкладний стан. Правильна відповідь за клінічну задачу оцінюється від 0 до 10 б, за невідкладний стан – від 0 -5 б. (макс-25 б.)

III етап - перевірка рівня засвоєння практичних вмінь і навичок у формі дослідження тих чи інших навичок на хворому, відповідно до білету з 4 завдань, кожне з яких оцінюється від 0-10 б. (макс. 40 б).

18. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА З ДИСЦИПЛІНИ

Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за два модулі, на які структурована навчальна дисципліна, лише тим студентам, яким зараховані всі модулі.

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму з дисципліни, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями як наведено у таблиці.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 55/1,8	2 (№№ 1-2)	13	8,5	7,0	5,4	0	9,5	70,2
Модуль 2 65/2,2	3 (№№ 3-5)	13	8,5	7,0	5,4	0	9,5	70,2

Вага кожної теми в межах одного модуля є однаковою.

При засвоєнні тем **МОДУЛЯ 1** за традиційною системою студенту присвоюються бали: "5" – 8,5 балів, "4" – 7,0 балів, "3" – 5,4 бали; "2" – 0 балів.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120

Студент допускається до підсумкового модульного контролю при умові виконанні вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 70,2 балів (13 x 5,4).

Підсумковий модульний контроль зараховується студенту, якщо він набрав не менше 50 балів з 80 балів.

При засвоєнні тем **МОДУЛЯ II** за традиційною системою студенту присвоюються бали: "5" – 6,0 балів, "4" – 5,0 балів, "3" – 3,7 бали, "2" – 0 балів.

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента – 120.

Студент допускається до підсумкового модульного контролю при умові виконання вимог навчальної програми та в разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 70,3 балів (19 x 3,7).

Підсумкова кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента при вивченні модуля вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (120 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента, але не більше 10-12 балів. Бали за індивідуальну самостійну роботу нараховуються при успішному її захисті.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I і II, вираховується шляхом множення кількості балів (7,5), що відповідають оцінці "5", на кількість тем (16) і становить **120 балів**.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі аудиторні навчальні заняття з дисципліни, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Студенту, який не виконав всі види робіт, передбачені навчальною програмою, з поважної причини, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

Максимальна кількість балів модульного підсумкового контролю дорівнює 80, який вважається зарахованим у випадку, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінка з дисципліни “Неврологія” виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни та індивідуальна робота. Визначається загальною кількістю балів, які набрав студент на всіх практичних і на 2-х підсумкових заняттях. Одержана сума ділиться на 2 і набрані бали конвертуються у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за чотирибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 149 до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«3»
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	«2»

Оцінка з дисципліни FX, F (“2”) виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали модульний підсумковий контроль.

Повторне перескладання підсумкового модульного контролю здійснюється: під час зимових канікул та впродовж 2-ох (додаткових) тижнів після закінчення весняного семестру на 1 курсі за затвердженим графіком. Повторне перескладання підсумкового модульного контролю дозволяється не більше 2-х разів.

Оцінка F виставляється студентам, які не набрали мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допущені до модульного підсумкового контролю. Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни, повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Студенти, які навчаються на одному факультеті, курсі, за однією спеціальністю, на основі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
«A»	Найкращі 10 % студентів
«B»	Наступні 25 % студентів
«C»	Наступні 30 % студентів
«D»	Наступні 25 % студентів
«E»	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок «A», «B», «C», «D», «E» проводиться **деканатами** для студентів відповідного курсу та факультету, які навчаються за однією спеціальністю і **успішно** завершили вивчення дисципліни.

Студенти, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються, навіть після перескладання модуля. Такі студенти після перескладання автоматично отримують бал «E».

19. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

19.1. Основна (базова)

1. Неврологія: нац. підручник / [І.А. Григорова, Л.І. Соколова, Р.Д. Герасимчук, В.М. Пашковський та ін.]; за ред.: І.А. Григорової. – К.: ВСВ «Медицина». – 2014. – 640 с. + 32 с. кольор. вкл.

2. Нервові хвороби / [С.М.Віничук, Є.Г.Дубенко, Є.Л.Мачерет та ін.]; за ред. С.М.Віничука, Є.Г.Дубенка. – К.: Здоров'я, 2001. – 696с.

19.2. Допоміжна

1. Віничук С.М. Гострий ішемічний інсульт / С.М.Віничук, М.М.Прокопів. Гострий ішемічний інсульт. К.: Наукова думка, 2006. – 286 с.

2. Пашковський В.М. Додаткові методи дослідження у неврологічній практиці: навчальний посібник (рекомендовано МОН України як навчальний посібник (Лист №1/11-3878 від 11.05.2010), рекомендовано ЦМК з ВМО МОЗ України як навчальний посібник (Протокол №2 від 19.03.10, лист №23-01-25/130 від 25.03.10) / В.М. Пашковський, О.О. Жуковський. Чернівці, 2010 – 133 с.

3. Кривецький В.В. Структурно-функціональна організація периферійної нервової системи: навчальний посібник (рекомендовано ЦМК з ВМО МОЗ України як навчальний посібник(Протокол №5 від 28.12.10, лист №23-01-25/41 від 27.01.11) / В.В.Кривецький, І.І.Кривецька. – Чернівці: БДМУ, 2011. - 264 с.

4. Кривецький В.В. Структурно-функціональна організація головного і спинного мозку: навчальний посібник (рекомендовано ЦМК з ВМО МОЗ України як навчальний посібник (Протокол №11 від 25.11.10). – Чернівці: БДМУ, 2011. – 224 с.

Інформаційні ресурси

<http://moz.gov.ua/ua/portal/>

<http://moodle.bsmu.edu.ua>

<http://medlib.bsmu.edu.ua>

<http://www.bsmu.edu.ua/uk/edu/220-navchalna-literatura>

20. УКЛАДАЧІ ДОВІДНИКА ДЛЯ СТУДЕНТА (СИЛАБУСУ)

1. доц. _____ -